KNIHOVNA
MATĚJE
MIKŠÍČKA
DAČICE

Pantočkova 89, 380 01 Dačice, IČO: 608 19 529,
id – 3ku9a8, tel: 384 422 397, www.mkdac.cz

K O M E N T Á Ř
k ročnímu výkazu o knihovně za rok 2019

Knihovna Matěje Mikšíčka je univerzální veřejnou knihovnou zřízenou Městem Dačice. Je knihovnou pověřenou výkonem regionálních funkcí pro část okresu Jindřichův Hradec. Knihovna v současné době slouží občanům Dačic a okolí, velikost obsluhované populace podle statistik činila k 31. 12. 2019 celkem 13 477 obyvatel, protože knihovna plní vedle své městské funkce (7 293 - obyvatel k 31. 12. 2019) i funkci knihovny pověřené výkonem regionálních služeb pro 21 obecních knihoven. Podrobný komentář ke standardům výkonu regionálních funkcí za rok 2019 je zpracován samostatně.

Moderní služby – komunitní knihovna – inovace, otevřenost, celoživotní vzdělávání
Trvale prosazujeme potřebu větších prostor (podle standardů 600 - 800m2, skutečnost po přístavbě pro městskou funkci včetně letní čítárny – 400 m2 + zahrada). Hlavním úkolem knihovny je soustavně zlepšovat služby a podporovat komunitu. Jsou to místa, která jsou otevřena všem bez rozdílu a mohou poskytovat bezpečný a neutrální prostor pro realizaci celé škály občanských aktivit na lokální úrovni.

PRIORITY roku 2019

- ✓ **Přístavba knihovny:** hlavním znakem roku 2019 bylo, že městu se podařilo sehnat dodavatele přístavby knihovny (f. Drymat z Chrudimi), a tak knihovna **FUNGOVALA OD ČERVNA DO PROSINCE V OMEZENÉM NÁHRADNÍM PROVOZU** na Palackého náměstí čp. 62 (Kapetův dům). Prostory byly omezené, což znamenalo, že i nabídka dokumentů byla také omezená a cca 4/5 fondu zůstaly v Pantočkově ulici a nebyly během přístavby dostupné, což se odrazilo na nižších výpůjčkách. Přístavbou se rozšířily plochy pro veřejnost, celkem oddělení pro dospělé má k dispozici 240 m2, oddělení pro děti a mládež 93,5 m2. Přibyly prostory pro zpracování fondu a kancelář vedení knihovny – celkem 29 m2. Práce měly být hotové do konce listopadu 2019, ale dokončeny byly až v únoru 2020.
- ✓ **Strategický plán rozvoje Knihovny Matěje Mikšíčka na roky 2020 – 2025** byl zpracován pro Město Dačice na základě analýz strategických dokumentů města. Shodně konstatují, že infrastruktura pro poskytování veřejných služeb se vyčerpává a je nedostačující a že Dačice potřebují novou, prostornou moderní komunitní knihovnu.

PROJEKTY 2019:

- Projekty jsme realizovali **v běžném rozsahu do konce května**, protože v náhradním umístění to nebylo možné. Zúčastnili jsme se celostátních knihovnických akcí: **Březen – Měsíc čtenářů či Týden knihoven.** Jsme partnerem Zdravého města Dačice (Dny zdraví), v knihovně je konzultační středisko **Virtuální univerzity třetího věku** (vu3v) České zemědělské univerzity. Realizovali jsme úplně nový projekt – MĚSTO DAČICE ČTE.
- **Vzdělávání** – opětovný zájem o základy práce s PC, individuální konzultace, **vu3v – jsme museli realizovat v zasedací místnosti** MěÚ Dačice, 30 seniorů ve skupině při knihovně a 26 studentů v první skupině.

- **Bookstart –** programy jsme realizovali v Pantočkově ulici, děti dostávají při vítání občánků dárkové sety a knížku pohádek M. Mikšíčka.
- **Knihovní fondy pro nevidomé a slabozraké** – ve fondu máme celkem 701 zvukových knih, jejich výpůjčky jdou stále nahoru. Začali jsme spolupracovat s Domem s pečovatelskou službou v Dačicích. Nakoupili jsme zvukové knihy v rámci grantu MK ČR Knihovna 21. století.
- **Přispívali jsme svými katalogizačními záznamy do Souborného katalogu ČR.**
- **DĚTSKÉ ODDĚLENÍ** – Propagujeme četbu zejména u dětí a mládeže a aktivně podporujeme čtenářskou gramotnost realizací aktivit zaměřených na práci s knihou. **Lovci perel** – 6. ročník, vyhodnocení – akce Krámek Lovců perel (19. 12. 2019), Škola naruby aneb **Celé Česko čte dětem,** (pohádka pro zapojené MŠ), **Už jsem čtenář aneb Knížka pro prvňáčka, pasování** na rytíře řádu čtenářského (ve spolupráci s Tyláčkem a St. zámkem v Dačicích), **besedy o knihách a lekce knihovnicko-informační výchovy pro základní školy**, návštěvy dětí ze speciální školy. Recitační soutěže škol v knihovně.
- **Knihovnické standardy a benchmarking –** většinu ukazatelů splňujeme, s výjimkou plochy pro uživatele.

		Standard/benchmarking - medián	Dačice
Knihovní fond	Obnova knihovního fondu – KF - (částka v Kč na obyvatele na nákup KF za rok)	30-45 Kč	42,- Kč
Studijní místa	Studijní místa pro uživatele knihovny	20 až 28	20
Knihovna	Plocha knihovny určená pro uživatele	Nejméně 60m2 na 1000 obyvatel	48 m
	Provozní doba knihovny pro veřejnost	28 – 40 hodin týdně	34
Webová stránka	Vlastní webová stránka knihovny	ANO	ANO
Uživatelé do 15 let	% uživatelů do 15 let z celkového počtu uživatelů	30,71%	34,1%
Čtenáři	Registrovaní čtenáři - % z obsluhované populace	14,70%	15,1%

I. KNIHOVNÍ FOND

	Stav k 31. 12. 2018	Přírůstky 2019	Úbytky 2019	**Stav k 31. 12. 2019**
Městský fond Kn. MM	29 824	1325	811	**30 337 k. j.**
Fond RF	9 084	443	185	**9 343 k. j.**
Fond Knihovny MM celkem	38 908 k. j.	1 768	996	**39 680 k. j.**
Obrat KF	1,4			1,1
Fond neprofi	24 878	274	409	24 743 k. j.
Sumář celkem	63 786	2 042	1 405	64 423 k. j.

- **Knihovní fond Knihovny M. Mikšíčka zpracovaný v automatizovaném knihovním systému Tritius** se skládá z fondu knih, brožur, zvukových knih, periodik, tematických kufříků, CD-ROMů a stolních společenských her. Desátým rokem jsme budovali fond **ZVUKOVÝCH KNIH (701 ZK).** Důležitým dílčím fondem je **fond regionální literatury**. Knihovní fond knih je tvořen fondem městské knihovny včetně fondu poboček (oddělení knihovny) a výměnným fondem pro obsluhované základní knihovny.
- Na nekomerční tituly české literatury využíváme dotaci Česká knihovna.
- Při doplňování fondu využíváme nejrůznějších slev, nákup přes internet, který jednoznačně převažuje nad ostatními (internetová knihkupectví Euromedia, Kosmas, Portál aj.), zlevněné knihy, místní knihkupectví.

- **Přírůstky knih a brožur:** do fondu městské knihovny přibylo **1.325 svazků.** Průměrná cena knihy 2019 je 198,- Kč (2018 je 189 Kč.) Náklady na nové knihy: 261.292,- Kč (bez výměnného fondu), cena celkem: 336.973,- Kč. Takže slevami a poskytovaným rabatem jsme ušetřili 75.681,- Kč. Zvyšuje se průměrná cena knihy.
- Knihy zpracováváme podle katalogizačních pravidel **RDA** (Resource Description and Access) s využitím sdílené katalogizace z Národní knihovny, která je konečně na slušné odborné úrovni a na záznamy se lze většinou spolehnout. Kontrolní vazby. Knihovna používá od podzimu roku 2017 knihovní systém Tritius, který byl pořízený z dotace VISK MK ČR, spoluúčast knihovny - server.
- **Pobočky:** knihovna má s přechodem na Tritius 5 oddělení knihovny v místních částech (Bílkov, Dolní Němčice, Chlumec, Malý Pěčín a Velký Pěčín). Jejich výsledky jsou již součástí statistiky a výkonů knihovny. Knihovníci půjčují 1 hodinu týdně - Chlumec, 1,5 hod - Malý Pěčín a D. Němčice, 2 výpůjční hodiny týdně – Bílkov a Velký Pěčín). Připojení poboček na Internet hradí knihovna z rozpočtu. Knihovnice na pobočkách se naučily se systémem pracovat, líbí se jim.
- **Odpisy: v** roce 2019 byly odepisovány především opotřebované, špinavé a poškozené tituly a to především ze skladu. Z výměnného fondu byly vyřazovány opotřebované knihy a knihy s koncem monopolu (sdružené prostředky obcí, starší vhodné tituly převedeny do fondu obecních knihoven).
- **Výměnný fond** – krajská dotace na nákup fondu v rámci regionálních funkcí umožňuje dostatečné doplňování tohoto fondu nákupem knih a periodik. Rovněž díky sdruženým prostředkům obcí byl tento výměnný fond významně rozšířen – o 443 svazků.

II. UŽIVATELÉ

Knihovna MM	2017	2018	**2019**
Počet návštěvníků - celkem	20 662	22 785	22 147
Uživatelé – návštěvníci online služeb	2 244	5 654	5 845
Počet čtenářů	1 317	1 213	**1 100**
Z toho do 15 let	465	392	**376**
% uživatelů z počtu obyv.	17,8	16,6 %	15,1 %
% dětí do 15 let z počtu čtenářů	35,31%	32,3 %	34,1 %
Virtuální návštěvy webové stránky	9 528	9 326	8 617
Region			
Návštěvníci neprofi	5 079	5 040	4 744
Čtenáři neprofi	447	489	429
Sumář – návštěvníci celkem	25 741	27 830	26 891
Sumář – čtenáři celkem	1 764	1 702	1 529

- **Počet uživatelů v celkovém součtu klesl jenom málo, nicméně klesl počet registrovaných čtenářů.** Částečně je to způsobeno náhradním provozem s omezenou nabídkou, dále tím, že nechodí školní třídy a koná se minimum akcí. Knihovnu navštěvuje v reálu více občanů, ale tím, že nemáme zavedené rodinné či skupinové registrace, řada z nich služby knihovny využívá, ale např. manželé na jednu průkazku, rodiče s dětmi, sourozenci, spolužáci – jeden registrovaný čtenář, několik návštěvníků.
- V náhradních prostorách byl na internet k dispozici pouze jeden počítač, je zde ale wi-fi, což využijí uživatelé s notebookem a mobilními telefony, které nikde neevidujeme.
- I v roce 2019 se metodička v rámci regionálních funkcí věnovala plnění standardů pro výkon regionální funkce knihovny. Devět knihoven s automatizovaným knihovním systémem Clavius bude nutné převést na nový AKS v roce 2020 a projednat vše s obcemi.

III. VÝPŮJČKY

	Výpůjčky 2017	Výpůjčky 2018	Výpůjčky 2019
Výpůjčky Měk	57 251	47 298	45 034
Počet výpůjček na 1 obyvatele	7,7	6,5	6,1
Počet výpůjček na 1 registr. uživatele	43	39	41
Výpůjčky neprofi	12 089	11 078	10 461
Výpůjčky celkem – sumář všech ZK	69 340	58 376	55 495

- Počet výpůjček byl za rok 2019 výrazně ovlivněn náhradním omezeným provozem a **nedostatečnou nabídkou dokumentů.** Výrazně se to ukázalo u výpůjček naučné literatury, protože jsme mohli vzít s sebou na Palackého náměstí pouze 4 regály, což je opravdu malý výběr. Navíc literatura ke studiu - vše je na internetu na webech příslušných škol, čtenář zjistí v katalogu, že knihu nemáme, do knihovny již nepřijde – ztrácí se nám zpětná vazba, co konkrétně našim čtenářům chybí a co by bylo potřeba do fondu doplnit.
- **Vzrostl počet výpůjček zvukových knih (1.434 /2019 – 654 /2018) a výpůjčky e-knih (172/ 2019** – 96/18)
- PRO PRACOVNICE KNIHOVNY Z TOHO VYPLÝVÁ NUTNOST POSILOVAT KOMUNITNÍ FUNKCI KNIHOVNY A HLEDAT ZPŮSOBY A SLUŽBY, KTERÉ BUDOU PRO ČTENÁŘE A UŽIVATELE ZAJÍMAVÉ A PŘÍNOSNÉ A BUDOU KVŮLI NIM DO KNIHOVNY CHODIT. PŘÍSTAVBA VYTVOŘILA URČITÉ MOŽNOSTI PRO ROZVOJ KOMUNITNÍ ROLE KNIHOVNY.
- Pracovnice městské knihovny zajišťovaly ve všech odděleních komplexní knihovnické služby: výpůjční, informační, bibliografické, rezervační a reprografické. Knihovní systém Tritius.
- Knihovní systém Clavius mají tyto obsluhované základní knihovny: Budeč, Dešná, Třebětice, V. Lhota, Volfířov, Písečné, Český Rudolec, Cizkrajov a Staré Hobzí. Bude nutný přechod na Tritius.
- Dostatek prostředků na doplňování novými knihami z regionálních funkcí a sdružování prostředků obcí umožňuje dostatečný výběr a nabídku čtenářům na vesnicích.

IV. DALŠÍ ÚDAJE

- Pravidelná spolupráce se školami v místě se opět rozvine po návratu knihovny do budovy v Pantočkově ulici (březen 2020). Z větších akcí se do konce května realizovaly: cestovatelské besedy, autorská čtení**, Noc literatury, Úterý s hostem a d. -** viz obrazová příloha
- **Pobočky (PO)**: všechny pobočky jsou připojeny na internet a poplatky za toto připojení jsou hrazeny z rozpočtu knihovny, všechny pobočky jsou vybaveny počítačem – zastaralé - Bílkov, D. Němčice, Chlumec, M. Pěčín, V. Pěčín. Prostory poboček, jejich vytápění byly ošetřeny s městem Dačice Smlouvami o výpůjčce – platnost od 1. 1. 2019.
- **Regionální služby**: 39 metodických návštěv, 54 konzultací, revize a aktualizace fondů – 6 obecních knihoven, doplňování a zpracování výměnného fondu. Jednání s obcemi, zaškolování nových knihovníků.
- **Počet studijních míst** je nízký a **je limitován prostorovými omezeními**. Bude řešeno po přestěhování se zpátky do Pantočkovy ulice. Na Internet je knihovna připojena pevnou linkou, která vyhovuje, ale není příliš rychlá (radiový spoj). Společná linka s městem.
- Knihovna Matěje Mikšíčka převážně splňuje **standardy knihovnických a informačních služeb** (s výjimkou plochy pro uživatele) a atest pověřené knihovny. Knihovna se od roku 2008 účastní projektu Benchmarking knihoven.

- V. ELEKTRONICKÉ SLUŽBY KNIHOVNY

- Knihovna poskytuje celkem **široké spektrum online služeb knihovny** – má stránku i na Facebooku a Instagramu. Aktualizaci stránek zajišťuje ředitelka s pracovnicí ve službách, část pro obsluhované knihovny metodička. Během roku bylo zjištěno, že stávající autor webu nemá na požadované aktualizace a změny čas a proto **bylo zadáno zpracování nových stránek f. Galileo** (2020). Webové stránky obecních knihoven jsou na webu městské knihovny – šablona z knihovny Hradec Králové – domény webk nebo wz – aktualizuje metodička. Weby jsou zdarma do 500 obyvatel a fungují. Informace o obsluhovaných knihovnách jsou i na webech převážné většiny obcí.

VI – VIII ZAMĚSTNANCI, PŘÍJMY, VÝDAJE

1. Knihovna Matěje Mikšíčka hospodařila podle schváleného rozpočtu (příspěvek města – 3.181.340,- Kč, vlastní příjmy). Mimořádné akce – změny, viz Zpráva do Rady města.
2. Dotace na regionální funkci knihovny – 463.000,- Kč, grant Česká knihovna – 8.507,- Kč, příspěvky obcí na nákup výměnného fondu – 69.840,- Kč.
3. Knihovna získala 2 malé granty od MK ČR z programu Knihovna 21. století – MĚSTO DAČICE ČTE (týdenní festival čtení a filmu, který proběhl v týdnu od 9. – 13. 9. 2019) a ROZŠÍŘENÍ NABÍDKY KNIHOVNÍCH FONDŮ PRO NEVIDOMÉ A SLABOZRAKÉ, doplnění fondů pro rozvoj jazyka, o chytré hry a didaktické pomůcky pro nejmenší děti. Dotace celkem – 22.000,- Kč = 50% nákladů, spoluúčast použití rezervního fondu knihovny.
4. **Zřizovatel knihovny, Město Dačice zvýšilo od 1. 1. 2019 úvazky v knihovně, což umožnilo podporu komunitní role knihovny a tento potenciál se opět plně projeví po návratu do původní budovy. Knihovna městská funkce:** ředitelka (Mgr. Zdeňka Chadimová, FF UK Praha, 1 úvazek), oddělení pro dospělé (Marie Pykalová, Střední knihovnická škola Brno, 1 úvazek), oddělení pro děti (Štěpánka Krebsová, SZŠT, 0,8 úvazku). Oddělení pro dospělé, pobočky v místních částech města Dačice, (Bc. Pavla Albrechtová, 1 úvazek), účetní (Miloslava Slavíková, 0,30 úvazku). **Regionální služby**: Miloslava Slavíková, 0,70 úvazku – hrazeno z krajské dotace.
5. Rozpočet knihovny byl průběžně upravován podle potřeb a požadavků na opravu stávající, původní, budovy v Pantočkově ulici, protože tyto náklady (nátěry dveří, malování apod.) nebyly součástí rozpočtu na přístavbu. Město vyšlo velmi vstříc. Průběžně byla prováděna kontrola čerpání finančních prostředků na jednotlivých položkách rozpočtu a byly koordinovány nákupy v souladu s čerpáním a se stanovenými limity.
6. Knihovna fungovala sedmnáctým rokem jako pověřená knihovna pro výkon regionálních funkcí, na výkon této funkce získává důležitou krajskou dotaci.
7. Hospodaření za rok 2019 skončilo zlepšeným výsledkem hospodaření ve výši 74.408,68 Kč.

V Dačicích 15. února 2020 Mgr. Zdeňka Chadimová, ředitelka

Obrazová příloha – knihovna 2019 – výběr z akcí

J. Novák – Patagonie

Děti ze ZŠ Budíškovice se v naší knihovně chystají k recitační soutěži

Recitace 2. tř. ZŠ Komenského

Spisovatelka L. Chalupová

Celé Česko čte dětem

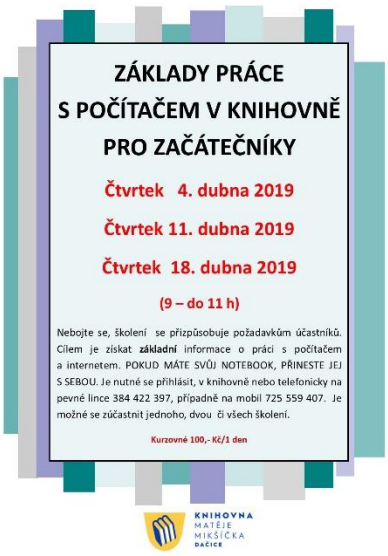
Vu3v
Závěrečný seminář – N. Město na Moravě

Spisovatel Aleš Palán, autor „šumavských samotářů“ bestselleru roku, měl hodně posluchačů

Základy PC

Úterý s hostem – J. Albrecht

Recitál – život a poezie O. Březiny

Bookstart

Pasování druháků na rytíře řádu čtenářského na Státním zámku

Grant MK - Pleteme pro nedonošené děti 	Město Dačice čte
Noc literatury – U Galíků 	Noc literatury – St. zámek
E - knihy 	Děti malují F. Mravence

Město Dačice čte – dramatizace F. Mravence DS Tyláček 	Krámek Lovců perel Vítězové roku 2019 Sourozenci Hrubí
Stěhování do náhradních prostor 	Palackého 62/I
Přístavba – 10/2019 	Přístavba – 02/2020